

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4

Egész évre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilvántartási közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Andreics János.

1895. évi január hó 1-én vette bérbe a Salgótarjáni Kőszénbánya Részvény-Társulat az állami tulajdont képező zsilvölgyi kőszénbányákat. Ugyanakkor vette kezelésbe a volt brassói társulattól megvett bányáit. Erre az időre esik Petrozsény fejlődésének korszaka. Rövid idő egy község életében. Oly rövid, hogy aki a rohamos fejlődésről közvetlen tapasztalásból nem győződött meg, alig hiheti, hogy egyévtized és pár évalatt egy község a kulturális és közgazdasági téren olyan sikereket mutathasson fel, a milyenekkel Petrozsény büszkén dicsekedhetik.

Tizenkét év előtt nemcsak a bányauzemvezetés, de a társadalmi érintkezés nyelve is német volt. Az utcán, és közhelyeken fehér holló volt a magyar szó. Az ev. ref. templom és az állami iskola volt a magyar nyelv ápolásának szentélye. És ma szinte szokatlanul hangzik az idegen szó mindenütt. Közintézmények, közhasznú alkotások teszik ezt a rövid korszakot Petrozsény, sőt az egész Zsilvölgy történetében mindenkorra nevezetessé.

És ennek a tündérmesébe illő haladásnak lelkes irányítója, legfőbb tényezője g l o g o n i A n d r e i c s J á n o s kir. bányatanácsos, a Salgótarjáni Kőszénbánya Részv.-Társ. zsilvölgyi bányáinak ezen idő alatt volt bányagazgatója. Lapunkban rendszerint közérdekű helyi és zsilvölgyi ügyekkel foglalkozunk s a közhasznú intézmények és közalkotások ismertetését s méltatását tartottuk legfőbb feladatunknak. És, bár ezek lapunk fennállása óta Andreics János nevétől elválaszthatlanok, különösen az utóbbi években az ő határozott kívánságára nevét a közdolgoz vitatásánál és intézésénél szándékosan elhallgattuk.

Ez a gondviselészerű, fenkölt gondolkodású s nemes szívű férfiú, közéletünk kimagasló vezéralakja, távozik körünkől. Munkás életének legszebb korában lemondott díszes, de nagy gond- és felelősségterhes bányagazgatói állásáról, nyugdíjba lépett s ezzel mint közéleti vezető, irányító s áldásos szerepléséről, melylyel nevét Petrozsény korszakotalkotó történetében megörökítette lemondott.

Bányagazgatói működésének méltatására hivatta nem vagyunk. Azt azonban nem hallgathatjuk el, hogy az ő vezetése alatt az itteni bányák évi széntermelése 1.800.000 mmázsáról 15.000000. mmázsára emelkedett.

A mi feladatunk a közélet kiváló, közérdekű mozzanatainak ismertetése, elfogulatlan bírálata, ezen a téren működő tényezők érdemeinek méltatása, vagy tévedésük feltüntetése. És midőn az itt reánk háruló kötelességünket teljesítjük, a közvélemény osztatlan megnyilatkozásának adunk kifejezést azzal, hogy Andreics János távozásába bár sajnálattal, bele kell nyugodnunk.

Aki annyit tett, fáradt, küzdött önzetlenül, hazafiságból, a közügyek iránti meleg érdeklődésből s akinek működését, odaadó törekvését olyan

közhasznú alkotások bizonyítják, annak érdemeit el nem ismerni a legocsmányabb halátlanság volna.

Érdemeit egy hírlapi cikk keretében méltatni nem lehet. Ha csak megemlítjük, hogy a petrozsényi főgimnázium, a m. kir. kőszénbányásziskola, a polgári leányiskola, a második állami ovoda, a szurduki vámhivatal felállítás, a községi fogyasztási adópótlék engedélyezésének kieszközlése, a fog. adók bérbevétele, a kir. járásbíró és kir. adóhivatal immár befejezett ténynek tekinthető felállítás, a főként az ő kezdeményezésének, közbenjárásának, táradozásának köszönhető, már ezzel rámutattunk Andreics János közhasznú közéleti működésére. Pedig mindez csak egy része a ő fáradozásai üdvös sikereinek, melyekért a társadalom, az egyesületek s testületek köréből kifejezésre juttatandó méltatás ismertetése alkalmából a hálás közönség elismerését behatóbban tolmácsolandjuk.

Jegyzők közgyűlése.

A „Hunyadvármegyei községi és körjegyzők Egylete” f. hó 17-én Petrozsényben a kaszinó termében tartotta ezévi rendes közgyűlését. A tagok igen szép számmal jelentek meg; a közönség részéről is szokatlan érdeklődés mutatkozott.

D. e. 11 órakor nyitotta meg Bugyul Sándor elnök a közgyűlést, üdvözölve a megjelent tagokat és vendégeket. Majd meleg hangon emlékezett meg az egyesületet elnökének, Popovics Dénesnek elhunytával ért vesztéséről. Érdemeinek méltatása végett a szót Zádory Károlynak, aki következő emlékbeszéddel róttale az egyesületnek kegyeletadóját:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Akiket a szerencse kedvézése, kimagasló közéleti szerepléshez, különösen, akiket kiváló érdemük közhasznú sikerekhez juttat; azoknak hódolattal adóz a közismerés. Áldásos ténykedésüket, emléküket alkalmas módon megörökíti, a dicsőítés piedesztáljára emeli lelkesítő, buzdító példaként az élő és elkövetkezendő nemzedék elé.

Mindenha és minden téren termett az érdemesek fejére babér, de a közismerés nagyon fukar kézzel nyújtja a borostyánt s akkor is rendszerint már csak a kegyelet adóját rója le az érdemesek emléke iránt. A harcmezőn hősök, a nemzeti és közéleti küzdő terén önfeláldozó államférfiak a kultúra, a közművelődés érdekében világitó lángelmék küzdöttek s munkálnak a közjóra, a köznek üdvére s jutalmuk olykor az elismerés, de gyakran a félreismerés. Ez a tény szűrődött le és jegecsedett ki a tapasztalás terén, de kristályosodásán ott csillognak az emberi léleknek nemes sajátosságai a hála, a kegyelet, az elismerés, melynek ragyogását önző érdekek, mellékletekintetek el nem homályosíthatják.

Ez az indító oka felszólalásomnak.

T. közgyűlés! Az a működési tér, melyen mi községi és körjegyzők emberi és honfi tisztunket teljesíteni hivatva vagyunk, nem az a pálya, amely a közvélemény szerint a dicsőség csarnokába vezet. Létesítsünk bármilyen közhasznú s kiváló alkotásokat, áldozzuk fel magunkat a köznek javára, a mi sorsunk a közletónak s az igazi érdem elismerése tekintetében is csak a közhasznú osztályrésze számíthatunk; vagyis a kivívott siker oroszlánrészének megnyugtató, felemelő öntudatára.

És én mégis ezen a téren szerzett érdemek méltatását érzem elengedetlen kötelességünknek. Itt keresem azt a férfit, aki az osztályrészeül jutott szerény működési körben hatni, alkotni tudott abban a pozícióban, ahová kar-

társainak osztatlan bizalma emelte. De hasztalan keresem. Egyesületünk nagyérdemű elnöke Popovics Dénes pár hónap előtt elköltözött a dicsőültek honába s nem nyújthatjuk neki az elismerés koszoruját, de áldozunk emlékének kegyelettel s érdemeit méltatjuk illő hódolattal.

Igen, mert ő ennek a jegyzői karnak élén nemcsak zászlóvivő, de zászló volt, vezetőnk azon a rögös pályán, melyen a hazának, a köznek üdvére hasznosan munkálni lehet és kell, de a melyen babérok nem teremnek. De őt ez a tudat még inkább buzdította. Mint körjegyző nemcsak szellemi vezetője volt a reábizott községeknek, hanem atyai gondviselője, aki jóakaró bölcsességgel buzgólkodott az adózó polgárok anyagi és erkölcsi érdekeinek előmozdításán. Ebben az irányban kifejtett működését jellemzi ama tény, hogy körjegyzősége területén mindig pontosan befolyt az adó. Ő maga, elmésen élcelődve „szégyenpénznek” nevezte azt a jutalmat, melyet a pénzügyigazgatóság az adók pontos behajtásáért részére évenként folyósított. Pedig jóakaratu gondoskodásának ez is bizonyítéka, mert a felszaporodott közterhek súlya nem nehezült az adózópolgároknak. Mint jegyzőt hivatásszeret, lelkiismeretesség, szakbavágó tudás és lankadatlan szorgalom jellemzik kiválóan. De mi itt azokért az érdemekért kívánjuk leróni halálán és elismerésünk adóját, melyekért mint egyetünk nagyérdemű elnökének tartozunk.

Egy évtizeden át lelkesedéssel küzdött érdekeinkért. Ennek köszönhető, hogy szervezett egyetünk Hunyadvármegyében súlyhali bíró tényezőnek el van ismerve. Az összehangzatos együtt működést mi sem zavarta meg az ő tapintatos vezetése alatt. A községi és körjegyzők anyagi és erkölcsi érdekei ellen irányult törekvéssel szemben sikeresen szállt síkra. Felvette és győzedelmesen végig küzdötte másfél száz kartársá érdekében a nem keresett, de ráerőszakolt harcot. A többek között eleendő a vajdahunyadi kir. járásbíró sérelmes intézkedésével szemben kifejtett akcióját említenem. Az érintett s köztudomású intézkedés, ha életbe lép s precedensül szolgál, nemcsak a jegyzők, de a vezetősükre bizott nép érdekét is érzékenyen támadja meg.

Érdekeink megvédése boldogult elnökünk érdeme, aki méltóképpen reprezentálta a jegyzői egyetlet, mint szervezett testületet s elnöki tiszttel járó sokoldalu teendőket pontosan, lelkiismeretesen végezte.

Mint hű és jó magyar hazafinak érdemeiért különösen is elismeréssel kell adoznunk.

Bölcsőjénél nem édes hazánk nyelvén zengett az altató dal. A magyarok hatalmas Istenének imáadására nem őseink nyelvén tanította a hű gondokkal ápoló édes anya. De Popovics Dénes azért nem magyar honpolgárnak, hanem magyarnak vallotta magát nyíltan szóval, magyarnak bizonyította magát tetteivel, élő cáfolatával annak a tudatosnak téves felfogásnak, hogy csak az lehet magyar, aki magyar szülőktől származott, akinek bölcsőjénél magyar anya örködött. A ki a magyar nemzeti egységért és nagyságért küzd, lelkesül s magát magyarnak vallja. Popovics Dénes életének bizonyosságtétele szerint. származott legyen bármilyen nemzetiségből, az: magyar.

Nagyon szomorú volna, ha csak azoknak volna joguk magyaroknak tartani és nevezni magukat, akik a honfoglaló ősoktól eredő leszármazásukat kitűdják esetleg mutatni. Akkor nem volnának Frangepánok, Zrínyiek, Dugovitsok, Damjanicsok, Hunyadiak, sőt nem is volnának magyarok talán a magyarok hazájában.

Hogy mennyire lelkesült Popovics Dénes a magyar nemzeti eszméért s mily biznyságot tett magyarsága mellett, elég a nemzeti ellentállás vészes korszakában tanúsított magatartására hivatkoznom. Midőn a vészharangja zúgott, Popovics Dénes mint a hunyadvármegyei jegyzők egyesületének elnöke a közdők sorába lépett s ennek a jegyzői karnak, ennek a hazafias lelkes tábor-

kan élén és támogatásával sziklabordájú mellett szegzett az alkotmányt fenyegető vésszel, viharral szemben, azzal az eltökélt hazafias hitvallással:

Si fractus illabatur orbis
Impavidum ferient ruini.

Ilyen volt Popovics Dénes mint körjegyző, mint a hunyadvármegyei jegyzők egyetemen elnöke; mint hazafi.

Ezen kiváló férfiúi, mintaköztisztviselői s honfi erényeinek adózunk elismeréssel s áldott emlékének illő kegyelettel.

Farkas Béla indítványára köszönetet szavaz a közgyűlés a jegyzői kör érületének hű, kifejező tolmácsolásáért s indítványozza, hogy a magasan szárnyaló szép emlékbeszéd egész terjedelmében jegyzőkönyvbe iktatassék;

Varjassy István indítványára az elhunyt elnök özvegyéhez részvétíratot intéz a jegyzői kar.

A tárgysorozatra kitűzött ügyekben a válaszmány határozatai javaslatai értelmében határozott a közgyűlés s egyebek között, hogy a jövő évi közgyűlést Déván tartja meg s ugyanekkor fogja az elnöki állást betölteni. A központi egyleti közgyűlésre kebeléből: Brazovay Zoltán, Simon Zsigmond és Varjassy István jegyzőket és Filipás Lukács segédjegyzőt küldte ki a közgyűlés. (Egyéb fontosabb ügyek tárgyalásáról legközelebb referálunk).

Délután 1 órakor társasbéd volt a Wágner szálloda nagytermében, melyen a vendégeken kívül 63 tag vett részt.

A felköszöntések sorát Bugyul Sándor egy. alelnök nyitotta meg, éltetve a királyt. Ugy a felköszöntést, mint a zenekar által rázendített hymunst állva hallgatta a diszes társaság. Roth Floris bányaigazgató szép szavakban méltatta a jegyzők működését, feladatát s éltette Hunyadvármegye jegyzőit. Rignáth Béla a vármegye fő- és alispánját, Sorbán István a Salgótarjáni Közsébbánya R.-Társ. elnökét dr. Chorin Ferenc főrendiházi tagot s a petrozsényi bányák igazgatóját: Roth Florist és a bányatisztikart; Zádory Károly a vendégeket, különösen is Fekete Károly algyógyi és Janza Vazul petrozsényi főszolgabírókat és a jelenlévő urhölgyeket. Jauza Vazul a jegyzőket, Szabó István a Hunyadvármegye szerkesztője, Kodra Gyula jár. számvevő a hölgyeket éltették. talpraesett poharköszöntőikben.

A felszolgálat és ebéd kifogástalan volt, melylyel a bányaársulat vendégelte meg a társaságot.

Tisztelgés az új bányaigazgatónál.

Rokonszenzvel, reménnyel és megnyugvással fogadta Petrozsény és az érdekelt zsilvölgyi községek közönsége Roth Floris bányaigazgató kinevezését. Ez a diszes tisztség a bányaüzem körén kívül eső közéleti feladatok teljesítésével mondhatni egybe van forrva.

A községi élet és a bányaigazgató vezetése alatt álló nagy iparvállalat kölcsönös, közös érdeke a váltett együtt működés. Ennek tudatában és az új igazgató személye iránti tisztelettől indítva f. hó 21-én d. e. 11 órakor a község nevében tisztelgő küldöttség kereste fel Roth Floris bányaigazgatót, kit a tisztelgők élén a községi I. bíró következőleg üdvözölt:

Mélyén tisztelt Bányaigazgató Ur!

Nagyságos Urunk!

Petrozsény nagyközség képviselőtében jelentünk meg Ngys.-god előtt, hogy a Salgó Tarjáni Közsébbánya Részvény-Társaság zsilvölgyi műveink igazgatójává történt kinevezetése alkalmából őszinte szívből üdvözöljük.

Közismert tény és így bizonyításra nem szorul azon körülmény, hogy községünk fejlődése mennyire össze van forrva a bányaársulat fejlődésével. Amint a bányaársulat virágzik, terjeszkedik, azzal együtt fejlődik községünk is. Csakis így magyarázható meg az, hogy az utolsó két évtized alatt, jelentéktelen kis helyből a vármegye legnépesebb és legnagyobb forgalmu községévé lettünk. Ezen rohamos fejlődéssel a közhasznú intézmények létesítése nem tarthatott lépést, bár eddig is sok történt ezirányban. Most van folyamatban számos oly közintézmény létesítése melyek mind a lakosság jólétét volna hivatva előmozdítani és községünket egy modern város színvonalára emelni. Ilyenek, hogy csak a legfőbbeket említem, a kir. járásbírószág, adóhivatal, telekkönyv, a községi főgimnázium

államosítása, csatornázás, utcaszabályozás, községrendezés stb. Mindez természetesen még számos évnél kitartó munkáját, de főleg az arra elsősorban hivatott tényezők jóakaratu közreműködését igényli. Mindez csak a bányaársulattal mint a közterhek legnagyobb részének viselőjével egyetértőleg valósítható meg. Mi mint a község képviselői arra kérjük Ngys.-godat, mint a bányaársulat itteni képviselőjét és mint volt petrozsényi polgárt, aki előtt viszonyaink nem ismeretlenek, hogy községünket úgy befolyásával és a rendelkezésére álló hathatós eszközökkel, jelzett céljai elérésében támogatni kegyeskedjék. Kérjük községünk részére Ngys.-god jóindulatát és azt, hogy közismert buzgó tevékenységgel, nagy elfogultatása mellett is, egy kis időt a közügyeknek is szentelni méltóztassék. Szívből kívánjuk, hogy úgy a társulat mint községünk érdekében, kifejtendő munkásságához adjon az ég, kitartást, erőt, egészséget. Eljen!

A bányaigazgató köszönetet mond a tisztelgő küldöttség megjelenésért s kifejezett jókívánatait. Szívélyes válaszában ama meggyőződését nyilvánítja, hogy a vezetésére bízott itteni nagyipar-vállalatnak együttesen, egyetértően kell működni a község helyhatóságával s közönségével. Nem ismeretlenek előtte azok a köz- és államérdeket érintő hazafias feladatok, melyeknek teljesítésére Petrozsény hivatva van. A maga részéről kötelezőleg igéri, hogy egész erejével egész képességével ki akarja és kitelhetőleg ki is fogja venni részét a reá, mint petrozsényi polgárra és mint bányaigazgatóra váró munkából. Petrozsény az utóbbi időben rohamosan haladt, fejlődött minden téren. A haladásnak stagnálni nem szabad. Fejleszteni kell ezt a községet, hogy a megkezdett uton haladva méltó a földrajzi fekvésénél, munkás polgárai értelmiségénél fogva elfoglalt és szélesbitendő pozíciójára. Ez a cél legegyszerűbben, ennek eléréseért akar és fog teljes odaadással dolgozni, erre éri magát kötelezve mint petrozsényi polgár, mint bányaigazgató. Kéri ezen kijelentését tudomásul venni, e tekintetben a közönséget is megnyugtatóan addig is, míg tetteivel ígérének teljesítéséről biznyságot teend.

Elkes éljenzettel fogadta a küldöttség Roth Floris bányaigazgató meggyőző kijelentéseit.

Majd eszmecsere folyt a folyamatban lévő és tervezett közlétesítményekről, melyeknek tárgyalásánál a bányaigazgató tájékozottságának, érdeklődésének, jóakarataának örvendetes bizonyítékát adta.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A „hunyadvármegyei történelmi és régészeti társulat” ma, 1907. évi szeptember hó 22-ik napján Petrozsényben tartja huszonhetedik évi rendes közgyűlést, melyre a társulat összes tagjai, Hunyadvármegye és Petrozsény nagyközség közönségét, a rokonsárgyalatok, megyei hatóságok kiküldöttéit és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja Fáy Béla s. k. elnök, cs. és kir. kamarás. Barthos Indár s. k. titkár. Sorrend: 1907. szept. 21. I. Érkezős Petrozsénybe szept. 21.-én este 7 óra 55 perckor. II. Vacsora. Szeptember 22. III. Reggel 6 órakor kocsin kirándulás a „Szurduk” szorosba. IV. Dél előtt 10 és fél órakor közgyűlés a „Casinó” nagytermében: 1. Elnöki megnyitó. Tartja: Fáy Béla elnök. 2. Petrozsény vidékének köszönbányászata (szabadelöladás). Tartja: Andreics János bányaiparcsos. 3. II. Rakoczi Ferenc és Erdély nemzetiségei. Irta: dr. Márki Sándor kolozsvári egyetemi tanár, társulati tiszteleti tag; felolvassa: Barthos Indár titkár. 4. A geológus mint turista. Felolvassa dr. Gaál István vál. tag. 5. Titkári jelentés a társulat 1907. évi működéséről. Előterjeszti: Barthos Indár titkár. 6. Múzeumigazgatói jelentés a múzeum állapotáról. Előterjeszti: Mailand Oszkár muz. igazgató. 7. Könyv- és levéltárosi jelentés. Előterjeszti: Ballum Ernő könyvtáros. 8. Az 1908.-ik évi költségelölányzati javaslat. Előterjeszti: Kuzaila Péter pénztáros. 9. A kilépő válaszmányi tagok egyharmadának helyébe új tagok választása. 10. Tiszteleti tagok megválasztása. 11. jegyzőkönyv hitelesítő bizottság kiküldése. 12. Indítványok. 13. Elnöki záró beszéd. 14. A közgyűlés végeztével ebéd a Casinó éttermében.

— A petrozsényi gimnáziumi bizottság f. hó 20-án d. u. 5 órakor ülést tartott Henrich Viktor h. elnök elnöklése mellett. A fontos határozatokról részletesen jövő számunkban referálhatunk, ezuttal csak azt említtük, hogy Andreics János felügyelőbizottsági elnöknek érde-

meit méltató elismerését jegyzőkönyvébe iktatta s nevére 500 koronás alapítványt tett a bizottság, melynek kamata a főgimnázium önképzőköri ünnepén lesz évenként jutalmazásul kiadva.

— Meghívás. A vulkáni róm. katolikus egyház temploma építésére az alapját szaporítandó mulatságot rendez f. hó 28-án, a Haring-féle vendéglő nagytermében, melyre meghívja az érdeklődő és áldozni kész közönséget, egy a napokban szétküldött meghívókkal, mint ezuton is. A rendezőség élén Blaschek főgondnok és Hoboth lelkész állanak s mellettük a sikerért fáradoznak a rendezők, kik Vulkán intelligenciájából kerültek ki. Mi is ajánljuk a mulatságot az érdeklődők figyelmébe. A kik tévedésből meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, forduljanak a lelkési hivatalhoz.

— Nem lesz ellenőrzési szemle. A honvédelmi miniszter oly rendeletet bocsátott ki, melyben a katonaviselt honpolgárokat megszabadítja egy kellemetlen kötelességtől, amely súlyos, ha teljesítik és súlyos ha elmulasztják: az ellenőrzési szemlén való jelentkezéstől. A rendelet szerint a közös hadsereg nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi, a közös hadügyminiszterrel egyetértőleg hozott határozat folytán, a m. kir. honvédség nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi, valamint a népfölkelés időszaki jelentkezései pedig a jelen rendelet alapján, a f. évben is teljesítendők. Az elmúlt években az ellenőrzési szemléket részben technikai, részben politikai okokból nem tartották meg. Hogy az idén mi az oka az ellenőrzési szemlék elmaradásának, azt a rendelet nem említi meg.

— Mind elviszik a legények elejét. Pár nap mulva ez a dal járja országszerte. Ezrével készülődik a legszébb korban levő ifjuság, otthon hagyja a szerszámot, gyalupadot, mihelyt, kohót, bányát, kaszát, kapát, íróasztalt, hogy elmenjen, védje az országot. Védje az országot? Ki ellen, mi ellen? Nő, de ne elmékedjünk ezen. A törvény így rendeli és így van. És viszik a nép elejét. A munkaerő legjobbját, viszik gépies menetelések, vasszigorú fegyelmek elcsatítása céljából. Három hosszú évre!! Ki ne érezte volna, ki ne tudná, mi az a három esztendő?! Letörli emlékeztetünkől ifjuságunk tapasztalatait, elszoktatja karjainkat a könnyű mozgástól, a munkabírástól. És legtöbb ifju álma művészi törekvése, életpályája itt törik le, itt semisül meg. Mert itt engedelmes géppé formálnak mindenkit. És három év éppen elég idő ehhez!! A „Budai ifjak asztaltársasága”, országos mozgalomról ábrándozik, mely meggyőző az országgyűlést, a nép sorsát idéző kormányt, hogy az iparossegédek szolgálati éveit szállítsa le egy évre, hisz nincs iparos, ki ennyi idő alatt a katonaszkódás minden titkát ki nem tanulná. Kéri, hogy adják vissza a sok ezer munkátlanul élő iparoskatonát az iparnak, családjának, a hazának! Szociális és közgazdasági szempontból nagyon szépen megindokolható eszme, hogy kivihető-e, az már egészen más köztékintet alá esik. Ugyanezzel érvelhetnek a nemeretszégizet, de iskolázott, általában az intelligensebb ifjak, akikre pedig katonáknál nagy szükség van.

— Gyilkosság az éjszakában. Kisasszony napja éjszakáján Vulkánban, a vasuti töltés közelében egyik váltó-ór rémes kiáltást hallott az ut mellett bozót felől. A sötétségben azonban biztosan nem tudta megismerni azt a futó alakot, aki részeg társát leütötte s elmene-kült. Másnap reggel vérbe-fagyva megtalálták az árokban Perv Györgyöt, kiből bár élet még volt, azonnal beszállítva a társulati kórházba ápolás alá vettek. nem lehetett az életnek megmenteni, mert pár fel-napi kínlás után, anélkül, hogy magához tért volna: kisenvedett. A koponyája nehéz ütésektől szét volt roncsolva. Megindult a nyomozás a legnagyobb erejűvel. A csendőrség mindent megte, hogy a tettest kézre kerítse, de ez ideig erőlködése hiába való volt, eredményt nem tudott elérni. Így a gyilkos megmenekül, úgy lát-szik, ha csak valami félsóltet ki nem patantja a titkot. Pár nap alatt ez a második merénylet, az ember élete ellen, a melynek — ime — áldozata is van. Ugy látjuk, hogy a pálinkán kívül a felügyelet hiánya is hozzájárul ahoz, hogy az ember élete ninesen biztonságban Vulkánban. Várjuk a következő eseteket. De nem mulaszt-hatjuk el a közgazdasági hatóság figyelmét a vulkáni közbiztonsági állapotokra felhívni.

— Balog Petru Iuj János vulkáni lakos több társával este 6 órakor felpálinkázott állapotban betért a Lobstein-fele koresmába. Nem sokára oda érkeztek Lőrinc György, Lőrinc János és Lőrinc János lupényi bányamunkások. A bepálinkázott társaság között hamaro-

san nemzetiségi vita keletkezett és rendeztek is erre egy kis ütközetnek megfelelő vérengzést. A vita hevőben előkerült a revolverek és a két csapat sortűzeit adott egymásra, a mit bizonyít a koresma falába talált 21 drb. golyó, melyek közül egy Belej Petru mellét furta át, halálos sebet ejtve rajta, a másik golyó Lőrinc Jánost sértette meg súlyosan. A harchoz a rendőrség és a csendőrség fegyveres erővel vetett véget, kik a harcolókat letartóztatták és a sebesülteket a dévai kórházba szállították, Belej Petru állapota reménytelen. Ilyen eredményeket szül erre felé is a nemzetiségi izgatás.

Fegyvertartás szabályozása.

A fegyverhasználatról való visszaélések megszüntetése, lehető csökkentése, az országsszerte elharapódzott megállása végett Andrássy Gyula gróf arra utasította a megyei és városi törvényhatóságokat, hogy a fegyverek és lövészek forgalombahozatala dolgában szabályrendeletet dolgozzanak ki, még pedig akként, hogy a szabályrendelet lehetőleg országsszerte egyöntetű legyen. A vármegyék és városok a felszólításnak legnagyobb részt eleget is tettek s a kész statutumokat a belügyminiszterium soron kívül jóváhagyta. A miniszteri rendelet szerint a szabályrendeletek alapelvei a következők:

Lövéfegyvert, egy vagy kétesővű puskát, pisztolyt, forgópisztolyt és hozzávaló lövészt, töltést, fegyvertartási engedelem nélkül vásárolni és tartani tilos. E tilalom alól kivételnek az iparosok és kereskedők az eladásra vásárolt és tartott lövéfegyverekre és lövészerre nézve. Hasonlóképpen tilos az is, hogy lövéfegyvert és lövészt adjon el bárki olyan embernek, akinek fegyvertartásra engedelmé nincs.

A fegyvertartási engedelmet a vármegyei alispán s a törvényhatósági joggal fölruházott városokban a polgármester adja ki.

A mezőőrök és hegyőrök a törvény értelmében szolgálatadójuk által forgópisztollyal lévén ellátandók, a szolgálatadók kötelesek a töltést számukra beszerezni. A szolgálatadónál a forgópisztoly és töltés beszerzése tekintetében a fegyvertartási engedelmet helyhatósági bizonyítvány pótolja, amely a szolgálatadónak erről a minőségéről tanuskodik. A mezőőröknél és hegyőröknél pedig a forgópisztoly és töltés tartása tekintetében a fegyvertartási engedelmet a szolgálati jelvény és az eskübizonyítvány pótolja.

A vadászati jegyek érvényességük tartamára a fegyvertartási engedelmet pótolják.

A vadászati jegyek érvényességük tartamára a fegyvertartási engedelmet pótolják.

Fegyvertartási engedelemért a folyamodványokat az illetékes járási és városi hatóságoknál (főszolgabíró, polgármester) kell benyújtani, amelyek minden folyamodványt véleményes jelentéssel tartoznak az alispán elé terjesztetni.

A kiadott fegyvertartási engedelmekről az alispán, a főszolgabírák, a polgármesterek és a községek nyilvántartást vezetnek.

Aki a fegyvertartási szabályrendeletet, illetve annak intézkedéseit megsérti vagy elmulasztja, amennyiben eselekménye, vagy mulasztása nem esik más törvény vagy municipális statutum határozmányai alá, kihágást követ el és száz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés alkalmával ezenfelül öt napig terjedhető elzárással büntetendő. Egyekben az 1879. évi LX. és az 1901. évi XX. törvényekkel rendelkezési irányadók.

A szabályrendelet intézkedéseinek betartását a járási főszolgabírák, a rendezett tanácsú városok rendőrkapitányai, a csendőrsők és a községi előjáróságok ellenőrizni s a tapasztalt visszaéléseket bejelenteni tartoznak.

A fegyvertartásról szóló municipális statutumok megalkotásával egyidejűleg a belügyminisztérium gondoskodott arról is, hogy a lövészek árusítását szabályozza. A magyar állam egyedáruságából kifolyólag nem szabad engedelem nélkül puskaport, vagy az ezt pótló robbanó szereket külföldről behozni, belföldön termelni és elárusítani.

A puskapor elárusítását a belügyminiszter által adott engedelem alapján a pénzügyi közegek ellenőrzik. A kereskedők a puskaport a meghatározott áron csak abból a kincstári raktárból szerezhetik be, amelyhez utalva vannak; csak hitelesített mérleget és súlyokat használhatnak; az árszabásban foglalt árakat megtartani kötelesek, a mérést a vevő jelenlétében kell eszközöl-

niök s az árusításra kapott engedelmet, valamint az árjegyzéket az árusító helyiségében látható helyen kifüggeszteni tartoznak.

Ezeket kívül a kereskedők a beszerzett és eladott áruról szabályszerű árjegyzéket kötelesek vezetni, amelyben minden egyes eladási esetet, a vevő nevét s az eladott puskapor mennyiségét és nemét bejegyezni tartoznak. Azonban az 500 grammnál kisebb súlymennyiségeket minden hét végén a vevők megnevezése nélkül, összefoglalva egy tétel alatt, vezethetik be az eladási könyvbe. A puskaporral való hálázal országsszerte tilos.

Aki puskaport tilalomellenesen készít, árul, vagy bármi módon forgalomba hoz, jövedéki kihágást követ el s minden megkezdett 560 gramm puskapor után 16 korona bírsággal büntetettik. A jövedéki kihágás tárgyául szolgáló puskapor lefoglalandó és az illető pénzügyigazgatósági kerületben levő, vagy ahhoz legközelebb eső cs. és kir. tüzérszertárhoz beszállítandó.

Ezeket az intézkedéseket a belügyminiszter által jóváhagyott municipális szabályrendeletek ezenfelül a következőképpen szigorítják:

Puskapor, vagy más lövéfegyverhez használható robbanó anyag, valamint kész töltés és üres töltés hüvely elárusítására jogosított egyének mindezekről a beszerzett és kiszolgáltatott anyagokról nyilvántartó jegyzéket tartoznak vezetni. Az elárusító kereskedő a fölörölt lövészeket olyan egyéneknek, aki fegyvertartási engedelmet és vadászjogot mutat föl, bármikor kiszolgáltatathat. Azonban az ilyen módon kiszolgáltatott lövéanyag-ról a vevő elismervényt állít ki, amely a fegyvertartási engedelem és a vadászati jog kelte és száma, továbbá a kiállító hivatalát is kiténteti.

Az itt fölörölt eseteken kívül puskapor, vagy lövéfegyverhez használható más robbanó anyag, kész töltés, vagy töltés-hüvely csupán a járási főszolgabíró vagy polgármester utalványára szolgálható ki. Az utalványokat, valamint az elismervényeket és nyilvántartó jegyzékeket az elárusító megőrizni tartozik, s kötelessége bármikor fölmutatni a vizsgáló közegeknek, akik felülvizsgálják és az észlelt szabálytalanságok tekintetében a szükséges intézkedéseket megteszik.

A fegyvertartási jog szigorítása és a lövészek beszerzésének megnehezítése nagyon is kívánatos. Suhancok, éretlen gyerkőcök forgópisztolyból lövöldöznek. Ennek a veszedelmes kedvtelésnek véget kell vetni. Különösen szükség van itt a Zsilvölgyben szigorú rendszabályra, ahol gyakori verekezés közben a tüszűkből és zsebekből előkértilnek a töltött fegyverek. Sőt az uton békésen haladóakra nyegleségből, duhajkodásból lövöldöznek.

Kívánatos volna mindenek előtt összeszedni, elko-bozni az engedély nélkül tartott löfégyvereket s jövőre az engedélyek kiadásánál a legszigorubban eljárni.

Hány emberélet lenne ezzel megmentve, mennyi visszaélésnek lehetne elejét venni.

Felelős szerkesztő: Zádory Károly.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

NYILTTÉR.)

Kindris János, m. kir. határszéli rendőrbiztos petrozsényi lakostól a puji járásbírósnál f. év augusztus hó 18-án történt gyenge sértésért bocsánatot kértem. Juhász József aninoszai lakos.

*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

665—1907. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósnak 1907. évi Sp. IV/428. számú végzése folytán dr. Makrai Lipót ügyvéd által képviselt Grallert J. és fia aradi cég felperes részére Sorbán István petrillai lakos alperes ellen 320 korona tőkekövetelés s jár erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 660 koronára becsült ingóságokra a puji kir. járásbírósnak 1907. V. 1041/2 számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Petrozsény községében leendő megtartására határidőül 1907. évi szeptember hó 27-ik napján délelőtt fél 12 órája kitűztetik, amikor a bíróság lefoglalt szarvasmarhák és sertések s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik. Kelt Puj, 1907. évi szeptember 8 napján.

Lőrinczy Károly
kir. bir. végrehajtó.

701—1907. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy bpesti VII. kir. járásbírósnak 1907. évi V. Sp. 474/4 számú végzése folytán dr. Faub Ármin, dr. Marek Géza, dr. Ludvig Pich ügyvédek által képviselt Bleier Sámuel bpesti cég, Gábor Ernő miskolci lakos, Weiskopf Albert és Gió Berth bécsi cég felperes részére Schneeweisz Dezső petrozsényi lakos alperes ellenkor.....fill. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt biztosítási, kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 720 koronára becsült ingóságokra a puji kir. járásbírósnak 1907. V. 1087/2. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Petrozsény községében leendő megtartására határidőül 1907. évi október hó 5-ig délután 2 órára kitűztetik, amikor a bíróság lefoglalt különféle szobabutorok s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik. Kelt Puj, 1907. évi szeptember hó 6-án.

Lőrinczy Károly
kir. bir. végrehajtó.

„Uj üzlet“ üveg- és porcellánraktár.

Van szerencsém a tisztelt közönségnek b. tudomására hozni, hogy a főtéren Joánovits-féle házban dusan felszerelt és a modern kívánalmaknak megfelelő üveg- és porcellán üzletet nyitottam.

Nagy választék étkezés, kávé, teás, moccás, mosdó készletekben és zománcozott edényekben, továbbá lámpákban és minden e szakmába vágó cikkeken. Üvegezést képerkeztést olcsó árakban eszközölök.

A Petrozsény és vidéke nagyérdemű közönségnek becses pártfogását kérve vagyok kész szolgálatára

Mittelmánn Jakab.

KIS HASZON, NAGY FÖRGALOM!

Bevásárlási utamról hazaérkezve értesíteni kívánom a n. é. közönséget, hogy kedvező vásárlások által abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy dacára a minden cikkben történt nagy áremelkedésnek dusan ellátott raktáromon az árukat még a régi olcsó árakban bocsájtom a tisztelt közönség rendelkezésére, miután el-
vem kis haszon, nagy forgalom.

RÖFÖSÁRUKBAN: Mindennemű vásznak, chifonok, oxfordok, zefirek, kanavászok, cibelinek, női angol-szővetek, flanelok, kartonok, szatinok, kitűnő minőségű mosó parchetok és olcsóbb parchetok is. Asztalkészletek, paplanok, Rouge-Satin és kasmirból. Függyönyök: Füül, csipke és szövetből. Patent harisnyák, ág- és asztalterítők, falvédők nagy választékban. Selyem félkeztűi, férfi és gyermek ruhák, ulszterek, téli kabátok, ugyszintén férfi és fiu kalapok, nemkülönbén férfi, női és gyermek cipők, ugyanezeknek ingek mindenfajta trikoáruk. Továbbá: Blusok, női kalapok, leánykaruhák, keztyűk, gallér és kézelők, nyakkendők, férfi, női és gyermek harisnyák, zsebkendők, ingek, corsetták, kötények stb. stb.

Női fekete, fehér és Cretonkötény kiárusítás.

Rendkívül nagy választék szebnél-szebb női övekben.

A híres KOBRAK cipőgyár egyedárusítója, melyek szabott árukkal jótálas mellett csakis náiam kaphatók. (Hazai gyártmány.)

Midőn még a nagyérdemű közönségnek fentebb részletezett áruimat figyelmébe ajánlani bátor vagyok, kérem egyttal, hogy a nagybecsű látogatása által azoknak jó minőségéről és olcsóságáról személyes meggyőződés szerezni méltoztassék.

Szolid és pontos kiszolgálásról előre is biztosítva vagyok, a mélyen tisztelt vevőközönségnek kitűnő tisztelettel:

WEISZ REZSŐ divatáruháza
PETROZSÉNY (fő-utca).

KIS HASZON, NAGY FÖRGALOM!

Papir-, rajz- és írószerraktár.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke n. é. közönségének tisztelettel tudomására adni, hogy 1893. év óta tennálló papirkereskedésemet ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégitem. Tanszerek, rajz- és íróeszközök nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák stb. kereskedésben jutányos árban kaphatók.

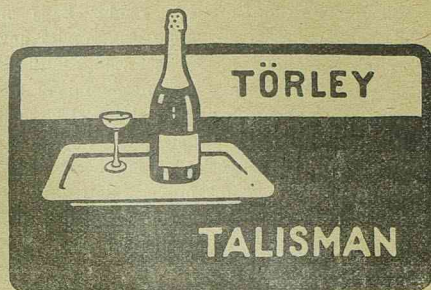
KÖNYVNYOMDA.

Midőn a kultura tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben nyomdát állítottam, majd hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével szolgáljam a hazafias törekvést. A kezdet nehézségeivel küzdve anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmeszebb menő igényeket a legjutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szíves támogatását kérem.

KÖNYVKÖTÉSZEZET.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek kielégítését szem előtt tartva könyvkötészetet rendeztem be s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legjutányosabban elvállalom.

Tisztelettel:
FIGULI ANTAL.

SCOTT-féle Emulsió

rendkívül erősítő hatással van az egész szervezetre, gyógyítja és erősíti a tüdőt.

Köhögést és meghűlést

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

bármily makacs és hosszadalmas is legyen az, a SCOTT-féle Emulsió gyorsan megszüntet. Még a sorvadásos betegeknek is könnyebbülést szerez a SCOTT-féle Emulsió, feltéve, hogy idejekorán használják, mely esetben állandó, tartós gyógyulást eredményez.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fill.

Kapható a gyógyszerárakban.

Ne vegyünk vak írógépet!

Vegyünk az eddigi összes írógépeket felülmúló és egyedüli, legjobb 7-es modellű állandóan látható írással

„ADLER“ írógépek

az írógépek remekét, mely az 1906. milánói kiállításon a legnagyobb díjjal a „Grand-Brix“-vel lett kitüntetve. Az „ADLER“ írógép az összes eddigi írógépeket a legnagyobb mérvben fölülmulja. Az egész világon a jövő gépének tekintik és ismerik el.

A mimeograph az „ADLER“ írógépnél használható legjobban. Szénpapíros segítségével egyszerre 15—20 példány is írható.

Megtekinthető és megvehető nagyon kellemes részlettörlesztésre.

Ára 550.—K. gyári ár!

≡ Bérmentve szállítva. ≡

Gruber-féle üzletben,

ahol bővebb felvilágosítással szívesen szolgálnak. Egyedüli képviselő Hunyadvármegye részére!

KIADÓ LAKÁS ÉS ÜZLETHELYISÉG.

A jelenlegi GOLDSTEIN-féle butorraktár és kárpitos üzlethelyiség lakással együtt október 1-ére jutányosan kiadó.

Értekezhetni lehet: GRUBERÉKNÉL.

= Világos muskotály csemege-szőlő 5 kilós kosárja csak =

1.20 frt.-ért kapható
Gruber-féle üzletben.